

Återrapportering arbetet mot våld i nära relation och sexuellt våld

Dnr 00492-2021

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Ge regiondirektören i uppdrag att
 - Utredda förutsättningarna för ett regionsövergripande kompetenscentrum för arbetet med våldsutsatta patienter.
 - Utredda förutsättningarna att inrätta barnahus i Norrbotten tillsammans med berörda myndigheter och kommuner.
2. Rapporten arbetet mot våld i nära relation och sexuellt våld läggs till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Arbetet mot våld är högt prioriterat inom Region Norrbotten. Regionens mål är att alla våldsutsatta ska upptäckas och få ett adekvat medicinskt och psykosocialt omhändertagande. Ett regionövergripande kunskapscentrum för arbetet med våldsutsatta patienter skulle ytterligare stärka det pågående arbetet och leda till en hållbar struktur och systematik arbetet. För att leva upp till barnkonventionen och för att alla våldsutsatta barn i länet ska få en likvärdig rättsprocess föreslås en utredning för att se över förutsättningar för barnahus i Norrbotten

Sammanfattning

Våldsutsatta behandlas ofta inom hälso- och sjukvården men i allmänhet inte för symptom som uppenbart går att koppla till våld och våldet leder inte sällan till såväl fysiska som psykiska symtom. Vården har ansvar för att med att upptäcka, identifiera och ge adekvat medicinskt och socialt omhändertagande till våldsutsatta patienter. Arbetet pågår men behöver utvecklas och förbättras. Ett sätt att nå en hållbar struktur och få systematik i arbetet med våldsutsatta patienter är att skapa ett regionsövergripande kompetenscentrum.

Ärendet

Bakgrund

Målet för hälso- och sjukvården och tandvården är en god hälsa och en vård på lika villkor. Vården har ett tydligt ansvar för att upptäcka och identifiera våldsutsatta samt ge ett adekvat och medicinskt och psykosocialt omhändertagande. Vid regionstyrelsens sammanträde 14 september 2021 (§ 171, dnr 492-2021) att:

1. Ge regiondirektören i uppdrag att:

- Kartlägga hur vården fungerar för personer utsatta för våld i nära relation och för personer utsatta för sexuellt våld.
- Ta fram förslag för hur organisationen når en hållbar struktur och får systematik i kunskapsutvecklingen och erfarenhetsutbytet för arbetet med våldsutsatta patienter.
- Se över behov av överenskommelse med kommunerna för arbetet mot våld i nära relation.
- Återrapportera uppdraget till regionstyrelsen under våren 2022.

2. Revisionsrapporten läggs till handlingarna.

Kartläggning

Våldsutsatta behandlas ofta inom hälso- och sjukvården men i allmänhet inte för symptom som uppenbart går att koppla till våld. Att utsättas för psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld kan öka risken på kort och/eller långsikt för olika former av psykisk och fysisk ohälsa.

På uppdrag av regionstyrelsen har en kartläggning gjorts för hur vården fungerar för personer utsatta för våld i nära relationer och för personer utsatta för sexuellt våld. Med hänsyn tagen till de förutsättningar som vården haft under de första månaderna av 2022 genomfördes en enkät för att kartlägga kunskapsnivån gällande våld i nära relation och sexuellt våld, förekomsten av rutiner på lokal nivå och om huruvida frågor ställs om våldsutsatthet. Svar på enkäten inkom från Division Nära, Division länssjukvård 1 och 2. Alla divisioner fick enkäten utskickad. Påminnelse om att inkomma med svar på enkäten har också skickats ut. I kartläggningen framkom det att arbete för att upptäcka och identifiera våldsutsatta samt att utveckla vården för våldsutsatta förekommer men arbetet behöver utvecklas och förbättras. För mer utförlig redovisning av svaren på enkäten se bifogad rapport.

Hållbar struktur

Utifrån förslag som framkommit genom dialog med vårdverksamheterna föreslås att utreda förutsättningarna för att skapa ett regionsövergripande kunskapscentrum för arbetet med våldsutsatta patienter. I syfte att nå en hållbar struktur och systematik i arbete.

Överenskommelse

Under arbetet med återrapporteringen framkom det ej något särskilt behov av att ta fram en överenskommelse med kommunerna i arbetet mot våld i nära relation. Ett starkt behov och en önskan som har uttryckts är att få till samverkansavtal med kommunerna, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Region Norrbotten gällande arbetet med våldsutsatta barn samt att skapa ett barnahus i Norrbotten. För att få till ett samverkansavtal våld mot barn samt ett eventuellt barnahus i Norrbotten behöver alla kommuner (eller de kommuner som vill ingå), Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Region Norrbotten tillsammans komma överens.

Jämställdhetsperspektiv

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt och omfattande samhällsproblem. Den vanligaste formen av våld i nära relationer utövas av en man mot en kvinna som han har eller har haft ett förhållande med. Kvinnor utsätts för grövre och mer systematiskt våld, i våld i nära relationer. Viktigt att ha med sig att är att det finns grupper i samhället som kan ha en dubbel utsatthet. Den extra utsattheten kan omfatta både det våld som utövas, men även handla om vilka möjligheter personen har att söka stöd och hur personen möts av samhället. Exempelvis kan det röra personer med funktionsnedsättning, personer i missbruk eller beroende, personer som lever i en hederskontext.

Sexuellt våld drabbar främst flickor och kvinnor, där yngre kvinnor och flickor är mer utsatta för sexuellt våld. Både våld i nära relation och sexuellt våld mot kvinnor är samhällsproblem och folkhälsoproblem.

Män är sammantaget mer utsatta för våld än kvinnor. Våldet mot män sker dock oftare i offentliga miljöer av andra män och mer sällan i nära relationer. Att som man vara utsatt för våld i en nära relation kan ofta ses som motsatsen till den förväntade mansrollen där mannen förmodas vara stark nog att försvara sig. Detta leder till att många män försöker lösa sin situation på egen hand utan att söka hjälp utifrån.

Det är betydelsefullt att hälso- och sjukvårdens personal har kunskap om hur de ska bemöta och hjälpa alla våldsutsatta, oavsett kön. Samtidigt som man särskilt uppmärksammar mäns våld mot kvinnor.

Barnrättsperspektiv

Beslutet är uppenbart för barnets bästa

Bilagor:

Rapport arbetet mot våld i nära relation och sexuellt våld.

Barnrättsligsreflektion återrapportering arbetet med våldsutsatta patienter.

Protokollsutdrag skickas till:

Divisionschefer

Stabschef

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ekonomidirektör